

οί πόθοι μου! είχαν την πρώτην θεωρήσει, ως μεγίστην εὐτυχίαν, τὸ ὅτι ἤμην τὸ ὠραιότατον τῶν περὶ ἐμὲ ἀνθυλλίων, ἀλλὰ νῦν, ἐξηντλημένον καὶ πλῆρες ἀπογοητεύσεως, ἠχόμην νὰ ἤμην ἡ ἐλάχιστη βοτάνη, τὸ ἐλάχιστον βρύον διὰ νὰ διάγω ἀπαράτητον τὸν μετρίοφρονά βίον τοῦ ἀγροῦ. ὦ! ναί, ὅπου γλυκεῖα, ὅπου ἀγαθοποιός μοι ἐφαίνετο ἡ εὐτυχία, ἥς ἀπέλαυνον τότε, ὅτε ἀνῆκον εἰς τὴν ὠραίαν φύσιν; ὅτε ἡσθανόμην ὅτι ἀπετέλουν καὶ ἐγὼ μέρος τῆς ἁρμονίας ἐκείνης, ἥτις περιέβαλλε πανταχόθεν τὴν γαλήνιον ὑπαρξίν μου! Ἀλλ' ἦτο πλέον ἀργά, διότι ἡ πραγματικότης ἀνακαλέσασά με ἀπὸ τοῦ παρελθόντος εἰς τὸ παρόν, μοι ἔδειξε τὸ μέγεθος τῆς συμφορᾶς μου, μοι ἀπεκάλυψε τὴν ἀθλιότητα τῆς καταστάσεώς μου. Ἡ νεάνις ἐπιστρέψασα ἐκ τοῦ χοροῦ κεκμηκυῖα καὶ εἰς τὰς ἐντυπώσεις αὐτῆς ὅπως ἀφιερωμένη, ἀπεδύετο νωχελῶς, ἐμὲ δὲ εἶχε βίψει χαμαί, ὡς ἀχρηστόν τι καὶ περιττὸν ἀντικείμενον.

Οἱμοι! τίς βλέπων με ἐν τῇ ἐσπέρᾳ τοῦ βίου μου ἠδύνατο πλέον ν' ἀναγνώσῃ τὸ ἀνθρώπινόν ῥόδον τῆς πρώτης, ὅπερ ὑπερῆφάνως ἀνυψοῦτο ὑπεράνω τῶν ἀνθυλλίων τοῦ ἀγροῦ! ἤμην ὡχρὸν καὶ μαραμμένον· τὰ φύλλα μου προῶως ἐν πρὸς ἐν καταπίπτοντα ἀπεκάλυπτον τὴν ἐλαιοπότητά μου· οὕτω λοιπὸν γέννημα ἐφήμερον, ἐξηφανίζομην νῦν, ὡς εἶχον ἰδεῖ τὴν πρώτην διαλυομένους ὑπὸ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων τοὺς ὑπεράνω τοῦ βυκκίου πλανωμένους ἀτμούς, ὡς εἶχον ἰδεῖ ἐκλείπουσαν τὴν ποικιλόχρουν ἱρίν τῶν ψεκᾶδων τῆς δρόσου, ὁσάκις φύλλον τι ἐπεπρόσθει τὴν ἐπ' αὐτῆς ἐνέργειαν τοῦ φωτός. Ὁ δὲ διαφανὴς πέπλος διὰ τοῦ ὁποῦ εἶχον παρατηρήσει τὸσαῦτα θαυμάσια, ἐπισκιάζετο βαθμῆδόν· ἀμυδρά τινας εἰκόνας διήρχοντο εἰσέτι πρὸ ἐμοῦ, ἐκεῖ δέ, ἐν ὁκοιτόμην παρὰ τὸ κάτοπτρον, ὅπερ μοι ἐνθύμιζε τὸ προσφιλές μοι ῥάκκεον καὶ τὴν ἀθώαν εὐδαιμονίαν, ἣν εἶχον περιφρονήσει, ὡς ἀναξίαν τῆς καλλονῆς μου, διέκρινον ἀλληλοδιαδόχως τὰ γλοερά ἀνθυλλία τοῦ ἀγροῦ καὶ τὰς νεάνιδας, ἃς εἶχον ἀπαντήσει ἐν τῇ αἰθούσῃ· περίεργοι, σιωπηλαὶ συνιοθοῦντο περὶ ἐμὲ, καὶ ὅτε μὲν μοι ἐφαίνοντο ὅτι μοι προσεμειδιῶν φιλικῶς, ὅτε δὲ σκεπτικά καὶ περίφοβοι ἀπεμακρύνοντο ἀπ' ἐμοῦ. Ἀνεμνήσθην τότε τῶν λόγων τοῦ πάππου, ὅστις εἶχεν εἰπεῖ ὅτι αἱ νεάνιδες ὁμοιάζουσι πρὸς τὰ ἄνθη, καὶ ἡ ἀνάμνησις αὐτῇ, ὡς τελευταία ἀκτὶς τῆς ἐκλείπουσας ὑπάρξεώς μου, ἔρριπεν αἴφνης τὸ μελαγχολικὸν αὐτῆς φῶς εἰς τὸ περιβάλλον με σκότος.

Ἐν τῷ κόσμῳ γεννώμενα ἀποκτῶμεν δι' αὐτοῦ τὴν συναίσθησιν τῆς ἀτομικῆς ἡμῶν ἀξίας, ἀλλ' ἐν τῇ συναισθήσει ἐκείνῃ ἐξεγείρεται ἐν ταύτῃ ὃ ἐν ἡμῖν κεκρυμμένος τῆς φιλαρσεκειᾶς πόθος· ὁσάκις ὅμως ἐν τῷ θερμότητι ἡμῶν πόθῳ, ἐν ἐκείνῳ, οὐτινος τὴν ἐκπλήρωσιν ἐπιδιώκωμεν, ὡς τὸ τέμας τῆς ἐνταῦθα εὐδαιμονίας, δὲν περικλείομεν τῇ αἰτίᾳ τῆς ἡμετέρας καταστροφῆς!

Ὡ καλλονή, ἀπατηλὸν καὶ ἐφήμερον δῶρημα τῆς νεότητος, πόσον ὀλεθρία ἀποβαίνεις εἰς τοὺς θεωροῦντάς σε, ὡς τὸν μόνον τοῦ βίου σκοπὸν!

ὑπὸ τῆς Κυρίας Α. Γ. Π.

Σ. Σ. Α. Καταχωρίζοντες τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον γνωστοποιούμεν τοῖς ἡμετέροις ἀνγνώσταις ὅτι ἡ γράψασα τοῦτο εἶναι ἡ αὐτὴ κυρία ἥτις εἶχε κατὰ τὸ παρελθὸν θέρος δημοσιεύσει ἐν τῇς φυλλάδι τοῦ «Βύρωνος» τὸ ἡμερολόγιον τοῦ Μακεδόνος σπουδαστοῦ τὸ τυχὸν πολλῶν ἐπαινῶν· ἔτι δὲ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Ἀθηναίῃ φυλ. 11 τοῦ ἔτους 1876 τὰς ἀναμνήσεις τοῦ θέρους τοῦ 1876 ἐνθα ἡ νόμος Καλλιρρόη, μετὰ καλλιτεχνικῆς ἀκρηθείας περιγραφομένη, συνδιαλέγει μετὰ τινος περὶ τῶν παρὰ τὸν Ἑλλισὸν θερινῶν θεάτρων. Τὸ ἐν λόγῳ ἄρθρον εἶναι ἀξιολογώτατον διὰ τὴν κομψότητα τῶν ἰδεῶν, διὰ τὰς ἀρχαιολογικὰς γνώσεις καὶ διὰ τὴν ἀληθὴ πρὸς τὴν πατρίδα ἀγάπην. Λαμβάνοντες ἀσφαλῆς ἐκ τοῦ ἁρθροῦ τοῦτου ἐπαινοῦμεν τὴν κυρίαν καὶ σεμνυνόμεθα, ὅτι κάλαμος τόσον γλαφυρὸς καὶ εὐγενὴς χειρίζεται ὑπὸ νεάνιδος Ἑλληνίδος, θυγατρὸς διακεκριμένου ἀνδρὸς θυσιάσαντος καὶ αὐτὴν τὴν ζωὴν αὐτοῦ ὑπὲρ τοῦ νεωτέρου Ἑλληνισμοῦ, καὶ ὅτι ὁ κάλαμος οὗτος τιμᾷ τὰς στήλας τῆς Ἀθηναϊδος.

ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΣ ΚΟΡΑΪΣ.

Ὁ κορυφαῖος τῶν ἡρώων τῆς ἑλληνικῆς παιδείας, Ἀδαμάντιος Κοραΐς, ἐγεννήθη ἐν Σμύρνῃ τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1742 ὑπὸ πατρός ἐμπόρου. Τὰ γράμματα τῆς παιδικῆς ἡλικίας ἐδιδάχθη ἐκ τῆς ἀξίας αὐτοῦ μητρὸς Θεωμάτιδος, βραδύτερον δὲ ὑπὸ μοναχόν τινα Ἰθακῆσιον τὴν πατρίδα. Ὁ τὰ μέγιστα ὅμως συντελέσας εἰς τὴν παιδικὴν καὶ νεανικὴν μόρφωσιν τοῦ Κοραΐ, ἦν ὁ ἐφημέριός τοῦ ἐν Σμύρνῃ Ὀλλανδικὸν προξενεῖον Bernard Keun παρ' οὗ ὁ Κοραΐς ἐδιδάσκετο τὴν λατινικὴν, ἀντιδιδάσκων αὐτῷ τὴν ἑλληνικὴν καὶ ἰδίως τὴν προφορὰν τῆς νεωτέρας γλώσσης. Ὁ πατὴρ τοῦ Κοραΐ Ἰωάννης θέλων νὰ δώσῃ ἐκπαιδευσίν τινα τῷ υἱῷ αὐτοῦ ὅπως οὖν τελείαν περὶ τὸ ἐμπόριον ἐπεμψεν αὐτὸν εἰς Ἀμστελδάμ. Ἐπανελθὼν εἰς Σμύρνην ἐδασφόρει ὁ Κοραΐς νὰ μετέλθῃ τὴν ἐμπορίαν ὡς διάδοχος τοῦ πατρὸς τοῦ, βλέπων τὸν ἐξευτελισμὸν ὃν ὑφίσταντο οἱ ἔμποροι ὑπὸ τῶν Τούρκων, καὶ ἐπειὶς τὸν πάτερά του νὰ τὸν ἀποστείλῃ εἰς Montpelιέ τῆς Γαλλίας ἐνθα νὰ σπουδάζῃ τὴν ἰατρικὴν, ὅπου καὶ μετέβη τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1782.

Σπουδάζων ὁ Κοραΐς κατεγίνετο εἰς διαφόρους μεταφράσεις ἔργων λίαν χρησίμων εἰς τὴν ἑλληνικὴν. Λαβὼν δὲ τὸ δίπλωμα τῆς ἰατρικῆς ἐν Montpelιέ τῷ 1789, ἀπῆλθεν εἰς Παρίσιους.

Περὶ τῆς ἐπὶ τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης τοῦ Κοραΐ ἐπιρροῆς ἀναφέρει ὁ καθηγητὴς Ἑμ. Κ. Κόκκινος ἐν τῷ λόγῳ αὐτοῦ τῷ ἀπαγγεληθέντι κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν ἀποκαλυπτηρίων τοῦ ἀνδριάντος αὐτοῦ τὴν 11 Μαΐου 1875, ὅτι ὀφείλεται εἰς αὐτὸν ἡ ἀναμόρφωσις αὐτῆς. Ἀπαραλαβὼν αὐτὴν, λέγει, παρὰ τῶν προκατόχων γενεῶν ἐκπτώτων τοῦ φυσικοῦ καὶ

Α. ΚΟΡΑΗΣ

ΕΛΛΑΣ, ΤΗΝ ΣΗΝ ΕΙΚΟΝΑ ΑΘΑΝΑΤΟΝ ΟΡΑΝ ΒΟΥΛΟΜΕΝΗ,
ΣΟΙ ΜΗ ΔΙΔΟΝΤΟΣ, ΟΜΜΑΣΙΝ ΕΛΛΗΝΟΣ ΖΩΓΡΑΦΟΥ ΥΦΗΡΗΣΕ,

τοῦ πνευματικοῦ κάλλους τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς, ἐπελήφθη μὲ ἡράκλειον ἀληθῶς δύναμιν τῆς ἀνορθώσεως αὐτῆς καὶ ἐλύτρωσεν ἐκ τῆς νάρκης τοῦ φυτικού βίου, ὃν εἶη τέως ἀνεπίγνωστος, ἀναγαγὼν

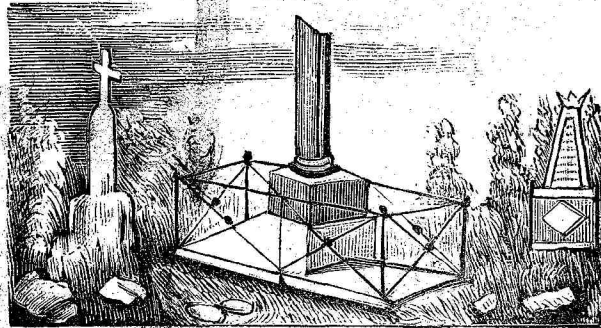
αὐτὴν εἰς τὰ αἰθέρια ὕψη τῆς πνευματικῆς αὐτοσυνειδήσεως. Ἡ γλῶσσα εἶχεν ἀποβάλει τὸ κάλλος αὐτῆς, ὅτε ἡ ἰδέα τοῦ καλοῦ ἐδυσεν ἐν τῇ πνιγνῇ τῆς δουλείας ἀτμοσφαίρᾳ. Ἐξέπιπτε δὲ κατὰ μικρὸν

μέχρι τελείας ἀμαυρώσεως ἐν τῇ καθ' ἡμέραν χρήσει τοῦ πλήθους, ἀποβαλόντος βαθμηδὸν διὰ τὴν ἀπαιδευσίαν τὴν αἰσθησὶν τῆς πνευματικῆς δυναμείας. Οἱ ἀντιποιοῦμενοι παιδείας ἐτρέποντο εἰς τὴν χρῆσιν τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς, ἀποδεχόμενοι ὡς μοιραῖον δόγμα τὸν πνευματικὸν τῆς λαλούμενης γλώσσης θάνατον».

Τοῦ Κοραῆ ἡ ἀξία δὲν περιορίζετο μόνον εἰς τὴν δευνότητα περὶ τὴν ἐλληνικὴν φιλολογίαν εἰς τὴν ἀνεγνωρίζετο κορυφαῖος καὶ ὑπὸ πολλῶν τῆς Ἑσπερίας σοφῶν. Ὁ δρίζων τοῦ Κοραῆ, λέγει ὁ Κ. Α. Κοντόσταυλος, ὁ ἕτερος τῶν ἐκφωνησάντων λόγον κατὰ τὴν ἀνω μνησθεῖσαν τῶν ἀποκαλυπτηρίων τοῦ ἀνδριάντος τελετὴν, «ἦτο πολλῶ ἐκτενέστερος τοῦ δρίζοντος ἀπλοῦ θεωρητικοῦ σοφοῦ ἀπλοῦ κριτικοῦ φιλολόγου, ἀπλοῦ διαμόρφωτοῦ τῆς γλώσσης, ἀπλοῦ ἀποστόλου τῆς ἐπιστημονικῆς ἀληθείας καὶ ἀπλοῦ τῆς ἠθικῆς κήρυκος. Τὸ μεγαλεῖον τοῦ Κοραῆ δὲν κεῖται ἐνταῦθα, κεῖται ἀλλαχοῦ, εἰς ἀσυγκρίτως ἀνώτερον ἠθικῆς ὕψος· τὸ μεγαλεῖον τοῦ Κοραῆ κεῖται εἰς τοῦτο, ὅτι τὸ μέγα πόρισμα ὅλων ὁμοῦ τῶν ὑποδειχθεισῶν δυνάμεων αὐτοῦ, κατέστησεν ὑπήκοον καὶ ὑπηρετικὸν μιᾶς μόνης αὐταρχικῆς κυβερνώσης ιδέας, ιδέας πρακτικῆς καὶ μεγάλης, τῆς πασῶν μεγίστης, τῆς ιδέας τῆς λυτρώσεως τοῦ ἔθνους ἡμῶν ἀπὸ τοῦ ζυγοῦ τῆς δουλείας, καὶ τῆς ἀνυψώσεως αὐτοῦ εἰς τῆς ἐλευθερίας τὸ θεῖον κράτος. Οἱ ὑπὲρ τῆς ἀληθείας τῶσφ πολύμοχθος ὄσφ καὶ ἐπιτυχεῖς ἀγῶνες αὐτοῦ, δὲν περιορίσθησαν ἐν τῇ τάξει τῆς ἀπλῆς θεωρητικῆς μορφώσεως τοῦ ἔθνους, ἀλλ' ἐξετάθησαν καὶ εἰς τὴν πρακτικὴν αὐτοῦ διάπλασιν καὶ κατάρτισιν, ἥτις ἀναγκαίως ἀπολήγει, ὡς εἰς ἀναπόφευκτον τελικὸν σκοπὸν, εἰς τὴν κεχωρισμένην καὶ ἀνεξάρτητον ἐθνικὴν ὑπαρξιν, διότι δι' αὐτῆς μόνον ἐπιτελεῖται τῆς ἀληθείας ἡ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ κόσμῳ διατύπωσις. Ἡ σεμνὴ δὲ καὶ ἐπαξία δημιουργὸς καὶ ἀγγελὸς τῆς ἀληθείας, κατὰ τὴν ὑψίστην ταύτην πρακτικὴν αὐτῆς ἐκδήλωσιν, εἶναι, ὡς ἄλλη τις τῶν Ὀλυμπίων θεῶν Ἴρις, ἡ τῷ ὄντι ἁγία φιλοπατρία, ἥτις ζωὴν καὶ δυνάμιν ἐκ τῆς βαθέως αἰσθητικῆς φύσεως τοῦ Κοραῆ ἀρουμένη, ἀνυψοῦτο παρ' αὐτῷ μέχρι τοῦ ἀνωτάτου τῆς αὐταπαρνήσεως βαθμοῦ καὶ ἀπετέλει τὴν ἐνδοτάτην τῆς ψυχῆς αὐτοῦ οὐσίαν καὶ τὸ ἰδιαζόντως χαρακτηριστικὸν αὐτοῦ γνώρισμα. Ἡ φιλοπατρία ἐπομένως ἦτον ἡ ἐμπνεύουσα καὶ καθοδηγοῦσα τὸν Κοραῆν ἀνωτέρα δύναμις· ἡ φιλοπατρία ἦτο τὸ τελεστικὸν ἐλατήριο τῆς ἀκαταπαύστου δράσεως αὐτοῦ· ἡ φιλοπατρία ἦτο τὸ μυστηριώδες κέντρον τῆς ψυχικῆς αὐτοῦ ῥώμης· ἡ φιλοπατρία, ὡς συντόμως εἰπεῖν, ἦτο ἡ καυστικὴ ὕλη, ἥτις συγκεντρώσασα τὰς πολλὰς καὶ διεσκορπισμένας ἀκτῖνας τῆς εὐρείας αὐτοῦ διανοίας, παρήγαγε πυρ-ἰσχυρὸν, καὶ φλόγα, τὴν φλόγα τῆς ἐλευθερίας, διὰ τῆς ὁποίας ὡς φάινετ' ἐκ τῆς τέφρας του, ἡ Πατρίς ἡμῶν ἀνεγεννήθη. . . . Διὰ τοῦτο δὲ ἡ μήμηρ αὐτοῦ, ἐφ' ὅσον ὑπάρ-

χει Ἑλλάς καὶ ἐφ' ὅσον ὑπάρχουσιν Ἑλληνες, θέλει εἰσβαῖν οὐχὶ μόνον θαυμασμοῦ ἀλλὰ καὶ λατρείας ὑποκείμενον.»

Ὁ Κοραῆς ἀπεβίωσεν ἐν Παρισίοις τῇ 6 Ἀπριλίου 1833, τῇ δὲ 10 ἐνεταφιάσθη ἐν τῷ Mont Parnasse. Ἐπὶ τοῦ τάφου αὐτοῦ ἐχαράχθη τὸ ἐξῆς ἐπίγραμμα.

ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΣ ΚΟΡΑΗΣ ΧΙΟΣ ΥΠΟ ΞΕΝΗΝ ΜΕΝ ΙΣΑ
ΔΕ ΤΗΙ ΦΥΣΕΩΣΙ Μ' ΕΛΛΑΔΙ ΠΕΦΑΝΜΕΝΗΝ
ΤΗΝ ΤΩΝ ΠΑΡΙΣΙΩΝ ΚΕΙΜΑΙ.

Η ΒΙΡΔΩ ΚΑΙ Ο ΚΥΩΝ ΑΥΤΗΣ

(Συνέχεια καὶ τέλος. Ἰδε ἀριθ. 7).

Σημεῖα μεγάλης ἐκπλήξεως ἐφάνησαν ἐν τῷ προσώπῳ αὐτῆς ἐν ᾧ προσεπαθεῖ ν' ἀσπασθῇ τῆς χειρός, ἥτις τὴν ἐκράτει.

«Δὲν με γνωρίζεις,» ἐξηκολούθησε, «καὶ δικαίως· διότι σὺ ἦσο μόλις διετής, ὅτε ἀπεχωρίσθην· ἀλλ' ἐγὼ οὐδέποτε ἐλησμόνησα τὴν τότε προσφιλῆ μικρὰν ἀδελφὴν μου. Βεβαίως δὲν ἀπατώμαι· καὶ ἐὰν τώρα καλῆσαι Ῥοζάλη Λισλῆ, τότε ὁμῶς ἀναμείνεσθαι Ῥοζή Ὀλλάνδου καὶ γὰρ, ὁ πρῶτος ἀδελφός σου, ὀνομαζομένη Γεωργίος.

«Σὺ εἶσαι ὁ ἀδελφός μου ἃ ἀνερῶνσε μόλις· δυνάμενη νὰ ὁμιλήσῃ ἐκ τῆς μεγάλης συγκινήσεως· «σὺ εἶσαι ὁ καλὸς καὶ εὐμενὴς ἀδελφός· περὶ αὐτὴν ἡ παιδαγωγός μου πολλάκις μοι ἐλάμβανε λόγον καὶ τὸν ὁποῖον ἐπὶ πολλὰ ἐτὴ ἐπεθύμουν καὶ ἐπροσέυχόμην εἰς τὸν Θεὸν νὰ ἴδω πάλιν;

«Ναί, Ῥοζή, καὶ ἴδου πάλιν συναντήσαμεν.»

«Ἀλλὰ τὸ παιδίον ἐκεῖνο,» εἶπεν αὐτὴ ἔσπευσμένως, «τίνος τέκνον εἶναι;»

«Ἰδικόν σου εἶναι Ῥοζή.»

«Ἰδικόν μου εἶναι;» εἶπεν ἡ μήτηρ με τρέμουσαν φωνὴν καὶ ἀμέσως κατέπεσεν ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρου.

Μετὰ ταῦτα ἑκάτεροι διηγήθησαν, ὅσα συνέβησαν κατὰ τὴν τρομερὰν ἐκείνην τρικυμίαν καθ' ὅσον ἐγνωρίζον αὐτήν. Ἐκτεθέντων δὲ ὅλων τῶν συμβάντων ἀρκούντως, οὐδεμία ἀμφιβολία ἔμεινεν εἰς ἑκατέρους, ὅτι ἡ Βιρδὼ ἦτο τέκνον αὐτῆς τῆς Κυρίας Λισλῆ. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτήν ὅτι πολὺ ἡγάπησε τὴν μικρὰν κόρην, πρῶτον μὲν διὰ τὴν μεγάλ-